

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πολιτεία (514Α - 515Α)

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπέικασον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. Ἴδὲ γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκήσει σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούση μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἷς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄραν, κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὄπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

Ὅρῳ, ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα εἰργασμένα, οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας τῶν παραφερόντων.

Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

Ὅμοίους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ.

A. Από το κείμενο που σας δόθηκε να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα: "**Μετὰ ταῦτα δὴ ... δεικνύασιν**".

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Με ποια φράση του κειμένου δηλώνεται το θέμα της ενότητας, ποια μέθοδο ανάπτυξης ακολουθεί ο Πλάτωνας και τι επιτυγχάνει με τη μέθοδο αυτή;

Μονάδες 15

2. "... ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἰς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄρᾶν...":

Με βάση το παραπάνω απόσπασμα, να παραβάλετε τις συνθήκες ζωής των δεσμωτών του σπηλαίου με συνθήκες της καθημερινής ζωής του σύγχρονου ανθρώπου.

Μονάδες 15

3. Ποιο είναι το θέμα του πλατωνικού διαλόγου "Πολιτεία";

Μονάδες 10

4. Να γράψετε στο τετράδιό σας δύο ομόρριζες λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας (απλές ή σύνθετες) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **παιδείας, οἰκῆσει, ὄρᾶν, πυρὸς, δεικνύασιν.**

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλους Ἀθηναίων Πολιτεία (16, 1-4)

Ἡ μὲν οὖν Πεισιστράτου τυραννὶς ἐξ ἀρχῆς τε κατέστη τοῦτον τὸν τρόπον καὶ μεταβολὰς ἔσχεν τοσαύτας. διώκει δ' ὁ Πεισίστρατος, ὡσπερ εἴρηται, τὰ περὶ τὴν πόλιν μετρίως καὶ μᾶλλον πολιτικῶς ἢ τυραννικῶς· ἔν τε γὰρ τοῖς ἄλλοις φιλόανθρωπος ἦν καὶ προῶς καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι συγγνωμονικός, καὶ δὴ καὶ τοῖς ἀπόροις προεδάνειξε χρήματα πρὸς τὰς ἐργασίας, ὥστε διατρέφεσθαι γεωργοῦντας. τοῦτο δ' ἐποίει δυοῖν χάριν, ἵνα μήτε ἐν τῷ ἄστει διατρίβωσιν ἀλλὰ διεσπαρμένοι κατὰ τὴν χώραν, καὶ ὅπως... μήτ' ἐπιθυμῶσι μήτε σχολάζωσιν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν.

διώκει = παρατατικός του ρήματος διοικέω-ῶ

δυοῖν χάριν = για δύο λόγους

διατρίβω = περνῶ τον καιρό μου, χάνω την ώρα μου

σχολάζω = ευκαιρῶ, ἔχω χρόνο

1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

τυραννὶς: τὴν αιτιατική του ενικού αριθμού.

ἔσχεν: τὸ απαρέμφατο του ίδιου χρόνου.

τὴν πόλιν: τὴν ονομαστική του πληθυντικού αριθμού.

ἦν: τὸ γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα.

φιλόανθρωπος: τὴ γενική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος.

- προεδάνειξε:** το ίδιο πρόσωπο στον ίδιο αριθμό της οριστικής του ενεστώτα της ίδιας φωνής.
τούτο: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος.
έποιεί: το ίδιο πρόσωπο στον ίδιο αριθμό της οριστικής του παρακειμένου της ίδιας φωνής.
ἄστει: τη γενική του ενικού αριθμού.
ἐπιθυμῶσι: το α' πρόσωπο του ενικού αριθμού της οριστικής του παρατατικού της ίδιας φωνής.

Μονάδες 10

3. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των εξής λέξεων του κειμένου:

- τυραννίς:** είναι ..... στο .....
τούτον: είναι ..... στο .....
φιλόανθρωπος: είναι ..... στο .....
ἐπιμελεῖσθαι: είναι ..... στο .....
τῶν κοινῶν: είναι ..... στο .....

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δε θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις ερωτήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.
3. Να μεταφράσετε ό,τι σας ζητείται από το διδαγμένο κείμενο και ολόκληρο το αδίδακτο.
4. Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
5. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης : Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ